

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravištvó „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 18. januarja 1908.

Štev. 3.

Današnja številka obsega 6 strani.

Naznanilo.

V teku zadnjih let so se delavne moči
in tudi ves tiskarnični material kakor črke,
barva in druge potrebščine izdatno podražile.
Vsled tega podražil se nam je tudi list, ker
je treba za natiskovanje sedaj več plačevati.

Z ozirom na to nam odslej naprej ni
mogoče pri ceni kaj prijenjati ali dajati celo
proste iztise.

Naj torej vsi naši cenjeni naročniki vza-
mejo danes to na znanje in se ravna po
tem. Odslej naprej bomo list po-
šiljali brez izjeme le proti plačilu
4 kron, prosti iztisi pa se ne bodo
dovoljevali nikomur več.

Uredništvo in upravništvo „Mira“.

Naročnikom „Mira“.

Naročniki „Mira“ naj blagovolijo svojo na-
ročnino kmalu vposlati. Gospodarstvo se mora
pri listu tako urediti, da ta sam pokrije svoje
stroške. To je pa mogoče le tedaj, če se tudi
naročnina redno plačuje, neplačani iztisi morejo
biti le izjema; brezplačno se bo list rad pošiljal
na ogled; kdor naroči deset iztisov, dobi enega
povrh. Naše ljudi moramo privaditi, da bodo za
svoj list tudi dali, kar list stane, potem se bodo
zanj zanimali, ga bodo brali; kdor pa lista ni
plačal, četudi bi bil mogel, ga navadno dene strani;
škoda je papirja, škoda poštnih stroškov. Zato
je boljše za list, imeti manj naročnikov, ki list
berejo in plačajo, kot imeti jih večje število, ki
pa deloma ne plačajo nič.

List se mora povzdigniti in polagoma se
izpopolniti, prvi korak k temu pa je strogo redno
gospodarstvo, ki terja, da se ustavijo vsi nepo-
trebni neplačani iztisi.

Zato naznanjamo, da s pričetkom februarja
naprej lista ne dobi več, kdor ga ni plačal, če
kdo želi pozneje plačati, naj to javi z dopisnico.
Ta preuredba je potrebna, da se list povzdigne;
ko se povzdigne, ga bodo ljudje rajši brali, raz-
širil se bo krog naročnikov in vpliv bo tem večji,
ko bo zanimanje rastle.

G. somišljenike pa vabimo na sodelovanje.
Plačevati list za druge je težko, pisati zanimivo
notico pa je lahko, in če bo list imel iz vseh
krajev dosti zanimivih poročil, bo vsakdo rad
plačal malenkostno naročnino. To je prava pot
napredka. Ljudje dandanes več berejo, kakor
nekdanj, tudi je naša stranka prišla do moči, zato
mora rasti število naročnikov, in s številom na-
ročnikov se mora izpopolniti list.

Samodržno postopanje c. kr. oblasti na Koroškem.

1. Slovenska občina in c. kr. okrajno glavar- stvo v Celovcu.

Občinski odbor v Selah je v svoji seji dne
8. junija 1907 sklenil v zmislu člena XIX. držav-
nega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867,
drž. zak. št. 142,* zahtevati od vsake oblasti
dvojezične razglase in oklice. Ker je na to župan
Janez Užnik vsak nemški razglas takoj vrnil in
zahteval tudi slovenske, so nekateri uradi prišli
v zadrego.

Vsled tega je g. c. kr. okrajni glavar in
vladni svetnik Grabmayer dne 13. julija 1907,
št. 20.092, v zmislu § 92 občinskega reda raz-
veljavil odborov sklep s pripombo, da je isti
prekoračil svoj delokrog in kršil obstoječe
zakone ter da Koroška ni dvojezična dežela.

* Vsi avstrijski narodi imajo v vseh c. kr. državnih,
deželnih in javnih uradih, kakor tudi v šolah jezikoslovno
ravnopravnost. Vsak narod sme svoj jezik čuvati, gojiti in
se v istem izobraževati.

2. Slovenska občina in c. kr. koroška deželna vlada.

Zoper tako samodržno in nepostavno rav-
nanje c. kr. okrajnega glavarstva v Celovcu je
občinski odbor v svoji seji dne 21. julija 1907
sklenil se pritožiti na vis. c. kr. deželno vlado ter
zahteval discipliniranje vseh c. kr. uradnikov, ka-
teri vkljub svoji prisegi kršijo določbe državnega
osnovnega zakona.

Pritožba se glasi:

Štev. 900.

Na

c. kr. okrajno glavarstvo

Celovec.

Na tamuradni odlok z dne 13. julija 1907,
št. 20.092, zaradi nemških razglasov, je občinski
odbor v svoji zadnji seji z dne 21. julija 1907
soglasno sklenil, proti zgoraj imenovanemu od-
loku vložiti na vis. c. kr. deželno vlado sledeči

priziv:

Občinsko predstojništvo Sele se na podlagi
tukaj v prepisu priloženega zapisnika odborove
seje z dne 21. julija 1907 pritožuje proti c. kr.
okrajnemu glavarstvu, ki je dne 13. julija 1907
izdalo odlok št. 20.092, ter nam v zmislu § 92
občinskega reda razveljavilo odborov sklep z dne
9. junija 1907, in sicer:

1. Da se občinski odbor v zmislu § 92
občinskega reda zoper obstoječe zakone nikakor
ni pregrešil, oziroma jih kršil, ampak v svojem
sklepu le zahteva izvršitev istih, namreč člena
XIX. držav. osnovnega zakona z dne 12. grudnia
1867, drž. zak. št. 142.

2. Občinski odbor v zmislu § 92 obč. reda
nikakor ni prekoračil svojega delokroga s svojim
sklepom; kajti v zmislu člena XIX. ima občinski
odbor vendar pravico se potegovati za pravice
in koristi svojih občanov.

3. Občinski odbor je bil z ozirom na občno
korist dolžan in opravičen, storiti ta sklep,
kajti večina občanov ne razume samonemških
razglasov in oklicev. Vsled samonemških raz-
glasov in oklicev se jim po marsikaterem raz-

Podlistek.

Slovenski koroški kraji bamberške škofije.

Letos je minulo 900 let, odkar obstoji ško-
fija bamberška na Bavarskem. Morda kdo poreče:
„Kaj nas Slovence to briga, saj je Bamberg tako
daleč proč od nas.“ Pa nas mora vendar zanimati,
ker so bamberški škofje nad 700 let gospodovali
nad mnogimi Slovenci in jim bili cerkveni višji
pastirji.

Ustanovil je bamberško škofijo pobožni cesar
Henrik II. leta 1007; storiti je hotel Bogu do-
padljivo delo. Imel je pa tudi še drug namen.
Novi škof je dobil svojo stolico sredi — Slovanov,
ki so bili večinoma še pogani ali samo na zunaj
kristjani. Dobila je nova škofija torej nalogo, da
jih v resnici pokristjani, pa tudi ponemči, kajti
v tistem času niso mogli verjeti, da bi mogli Slo-
vani postati dobri kristjani, če jih ne ponemčijo.
Novi škofiji so cesarji dali mnogo posestev, nad
katerimi so imeli škofje cerkveno in posvetno
oblast. Že čez nekaj let, bržkone leta 1014, je
cesar Henrik II. podaril mladi škofiji prvi kos
slovenske zemlje, in sicer ob sedanji koroško-
italijanski meji, kjer je tedaj grofija furlanska
segala prek Pontablja in Predela do Beljaka, z
Ukvami, Žabnico, Kokovem, Pontabljem, Višar-
jami, Naborjetom, Volčjim potokom, Lipaljasjo,
Rablom itd. Koliko sveta je takrat dobil škof, se
ne ve, bržčas pa vse kraje južno in zapadno od

Trbiža do Zile in s Podklošтром vred; obsegalo
je 95 kmetij. Malo pozneje se je bamberška po-
sest raztegnila preko Beljaščine, to je beljaškega
okraja med Rožekom, Dravo, Bleibergom in Ka-
ravankami. Tu je bila tačas edina župnija pri
Sv. Mariji na Zili, ob mostu čez Dravo pa je bil
dvor Beljak z gradom, cerkvijo in majhno vasjo.
Leta 1060 pa je postal Beljak trg in ta trg je
cesar daroval bamberškemu škofu, a ta je iz
njega naredil l. 1225 mesto, ki je vedno bolj
procvitalo. Leta 1106 je bamberški škof Oton I.
ustanovil samostan benediktincev Podklošтром, na
mesto močnega starega grada. Prvi menihi so
prišli iz nemškega samostana v Bambergu. Da
morejo menihi živeti, jim je škof podaril še 60
kmetij. Isti škof je pa ustanovil tudi cerkve v
Žabnicah in Lipaljavasi v istem času, ko so za
surove nove naseljence na Dovjem in v Ratečah
tudi ustanovili cerkve. Niso pa bili župljani samo
slovenski domačini, ki jih je menda bilo le malo.
Škof Oton I. je naselil po kanalski dolini nemške
kmete, tako se je začelo ponemčevanje onih dolin
ob Zili, Zilici in Beli. Pošiljali so semkaj tudi le
nemške uradnike in duhovnike in vsi so utrje-
vali nemško naseljevanje. Nove naselnike je
vlekla med naše pradede dobičkarija, kajti od
Beljaka ob Zili gor proti Pontablju (in pozneje tudi
čez Predel) je že davno hodilo mnogo trgovcev
iz Nemškega na Italijansko, pa tudi mnogo po-
božnih romarjev v Italijo in križarjev v ita-
lijanska mesta, odkoder so se prepeljali na Ju-
trovo; pri njih pa je lahko zaslužil nemški roko-
delec, krčmar in kmet, ki je tujcem pomagal to-
voriti ali jim je pripregel po težavnih cestah

čez prehode na Laško. Novi naseljenci so se se-
veda osobito tam nastanili, kjer so se ceste križale
ali stekale, torej Podklošтром in na Trbižu. Pa
vendar ponemčevanje ni šlo tako hitro; še v
14. stoletju je bil Trbiž laški trg, okolica pa še
slovenska.

Leta 1147 je škof Eberhard II. kupil od
mejnega grofa Engelberta za 200 mark srebra
dvor Št. Vid z gradovi v bližini, — torej zopet
kos slovenske zemlje; kjer najdeš vas ali mesto
Št. Vid, pomni, da so ga ustanovili Slovenci. Ta-
krat so bili bamberški škofje pa tudi že gospodje
na Vetrnem (Föderaun) in v Grebinju. V gre-
binski okolici je prejemal odslej škof tretjino
desetine od novih zemljišč. Bamberška posest
je bil dalje Trg (sedanji Feldkirchen), Pregrad
(blizu Trga), Rož (Ras) južno od Rožeka, Bogen-
feld in Brdo ob Blaškem jezeru. Št. Vid je škof
kmalu zopet prodal vojvodu, ki je prevzel tudi
nekatera škofijska posestva v svoje varstvo. Leta
1180 je škof Oton II. dal samostanu podklošter-
skemu nekaj kmetij in dobil zanje goro Krapnik,
gospodoval je torej zdaj na vseh postajah od Ko-
renja do Pontablja. Dolžnost mu je bila, braniti
njih deželno in državno mejo, zato pa je tudi
smel pobirati tam in v Beljaku, kjer so šli
trgovci čez Dravo, carino in mitnino, na pr.
od furlanske soli. Na nemški strani so imeli
bamberški škofje zgornjo lavantinsko dolino, kjer
je bil Volšberg najvažnejši kraj. Mnogo jim je
koristilo, da so bili nekateri škofje iz vladarkega
rodu koroških vojvodov ali drugih mogočnih
rodbin; nakupili, podedovali ali dobili v zajem so
mnogo posestev. Oskrbnik vsemu posestvu na

glasu in oklicu zgodi škoda in krivica, ker nemški ne razumejo. Visoke c. kr. državne oblasti bi morale to že zdavnaj upoštevati, ter ako bi jim bila mar korist ljudstva, brez zahtevanja izdajati zraven nemških tudi slovenske razglase. Ker se od strani visokih c. kr. državnih oblasti in uradov v zmislu člena XIX. državnega osnovnega zakona ni ničesar storilo, je občinski odbor bil dolžan in upravičen storiti imenovani sklep.

4. Ker je **Koroška** od države pripoznana kot dvojezična dežela, in ker je drugi deželni jezik slovenski, tedaj ima slednji v zmislu člena XIX. iste pravice kakor nemški.

Občinsko predstojništvo si torej usoja v imenu občinskega odbora in v imenu velike večine slovenskih občanov visoko c. kr. dež. vlado pozivati: da prej navedeni odlok c. kr. okrajnega glavarstva razveljavi, da se vsi c. kr. uradniki, kateri vkljub svoji prisegi kršijo obstoječe določbe državnega osnovnega zakona, disciplinirajo, in da se vse potrebno ukrene v dosego naših upravičenih zahtev ter da se ne drži načela dvojne mere, ampak da se poslučuje v zmislu enakopravnosti le ene pravične mere.

Občinsko predstojništvo Sele
(Pečat.) dne 26. julija 1907.

Župan:
Janez Ušnik, l. r.

A čujte! Visoka c. kr. deželna vlada še do danes, akoravno je že preteklo pet mesecev, ni rešila priziva.

3. Koroški deželni odbor proti naši občini.

Občinski odbor je za leto 1908 sestavil slovenski občinski proračun z vsemi potrebnimi prilogi. Tajnik je k temu dodal nemški prevod in odposlal na koroški deželni odbor v potrjenje in dovoljenje pobirati občinske doklade in priloge potom pristojne oblasti.

Deželni odbor je pa proračun brez vsake opombe takoj vrnil.

Občinski odbor se je zoper tako ravnanje po odvetniku g. dr. Brejcu pritožil na upravno in državno sodišče.

Nadalje se je občinski odbor s posebno vlogo obrnil na visoko c. kr. deželno vlado in jej ves položaj razjasnil in opozoril, da, ako se ne preskrbi potrjenje proračuna, se bo ustavil prenešen delokrog.

Ker pa visoka c. kr. deželna vlada še ni ugodila, oziroma ne da nikakega obvestila od sebe, se je v občini Sele dne 1. januarja 1908 ustavil ves prenešen delokrog.

4. C. kr. finančno ravnateljstvo v Celovcu proti deželnemu jeziku.

Tukajšnjemu občinskemu uradu je c. kr. finančno ravnateljstvo v Celovcu naznanilo, da ne more ustreči tuuradni zahtevi glede dvojezičnih razglasov, ker se jih tako malo, oziroma skoraj nič ne zahteva, da se jih zaradi ogromnih stroškov ne izplača tiskati.

Proti temu se je župan Jan. Ušnik pritožil na finančno ministrstvo.

Koroškem je bil „vicedom“ v Volšbergu, navadno kateri kanonik bamberski.

Sreča jim je naklonila toliko zemlje, da so se jezili vojvode. Posebno bamberska oblast nad Beljakom jim je bila trn v peti in mogočni vojvoda Bernhard se je hotel polastiti tega trga. Kupil je torej od vetrinjskega samostana hišo ob mostu — pa to mu ni koristilo nič. Zato je kupil od samostana Št. Pavel siloma grad Wernberg ter je zgradil tik pod njem most čez Dravo; trgovci iz Laškega in na Laško naj bi torej ne hodili več prek Beljaka, ampak južno od mesta čez Zilo in pod Wernbergom čez Dravo. Tu na otoku v reki naj bo trg, skladišče blaga in carinska postaja. A ni se mu posrečilo, dasi je bil mogočen vojskovodja; nazadnje je moral še celo most podreti, Wernberg darovati škofu Ekebertu in je sprejel ta grad in nekaj drugih posestev od istega zase in za svoje potomce v najem. Tudi hišo ob mostu v Beljaku je prodal škofu ter sprejel za sve to od njega 1000 mark srebra. Vendar še ni bilo miru; čez par let mu je škof požgal nekaj gradov in vasi, potem ga je pa lastni vazal Henrik bekštajnski ujel in šest tednov imel pod ključem. Moral je plačati visoko odkupnino, da so mu dali prostost; pomagala sta mu oglejski patrijarh, njegov brat, in vojvoda avstrijski, Friderik II., mož njegove nečakinje Agneze. Vidi se, da je bil ta škof jako bojevit gospod, in je vkljub svoji smoli vendar tako ugnal deželnega vojvodo, da se ni nobeden več upal s silo pripraviti bamberske škofo ob njih veljavo na Koroškem. Leta 1239 je ustanovil isti Ekebert premonstratencem samostan v Grebinju; pa

Slovenske občine!

Ali je res tako malo slovenskih občin, ki bi zahtevale vsaj slovenskih razglasov?

Ali imajo slovenski župani res tak nepotreben strah pred okrajnim glavarstvom, da si ne upajo od c. kr. finančnega ravnateljstva zahtevati dvojezičnih razglasov?

Vprašanje na g. poslanca Nagele in odgovor „Bauernzeitung-i“.

Kako se je drznil g. poslanec Nagele tako zavijati v državnem zboru in imenovati prekrasen govor g. Grafenauerja sramotenje Koroške? Ali zgornji podatki ne povejo ravno tega, kar je poudarjal naš poslanec, da so pri nas turške razmere?

Kako je mogel Nagele v zbornici zatrjevati, da se s slovenskim ljudstvom v naši deželi ne ravna kot z manjvrednim, če mu niti c. kr. oblasti nočejo priznati po državnem zakonu zajamčenih pravic?

Nagele je govoril o nepristranskem uradovanju na Koroškem. Tukaj naj pogleda ta ljubeznivi „fortšritlar“, da bo videl, kako se zatira slovenščina. Odkar imamo na Dunaju svojega poslanca, ki smo ga sami z ogromno večino izvolili, ne bodo mogli na Dunaju gospodje nemškonalci več lagati, da smo zadovoljni in da so le duhovniki hujskači. Pri volitvah je ljudstvo govorilo in v njegovem imenu govori sedaj njegov zastopnik. Koroški Slovenci si kratkoma prepovemo, da bi kot naš zastopnik govoril na Dunaju kak Nagele, ki ga nismo mi izvolili. Te ljudi prepuščamo vsemnemcem in socijem, ki so jih izvolili.

Zmaga pred državnim sodiščem!

Tik pred sklepom lista nam poroča g. dr. Brejce, da je državno sodišče v četrtek 16. t. m. jezikovni pritožbi občine Sele proti deželnemu odboru koroškemu ugodilo in spoznalo, da je deželni odbor s tem, da je slovenske vloge občini vračal nerešene, kršil po ustavi zajamčeno jezikovno ravnopravnost koroških Slovencev!

Zmaga!

Pri občinskih volitvah v Wernbergu dne 14. t. m. je naša stranka porazila Oraša. Nasprotnikov je izvoljenih sedem, naših enajst. Slava zavednim volilcem! Več prihodnjič.

Koroške novice.

Kako sodijo o „Korošcu“? „Ljubljanski Zvon“, ki stoji v političnem naziranju na istem stališču kakor „Slovenski Narod“, piše med dru-

tudi dolga je nakopal škofiji precej, zato so smeli njegovi nasledniki v Beljaku in Grebinju kovati nove denarje. Ta pravica je nesla gospodi mnogo dobička; ne ve se pa, če so res kdaj kovali tu novce, ker je tak denar čisto neznan.

S podložnimi kmeti so imeli Bamberžani dosti sitnosti. V kanalski dolini je malo dobre zemlje, ljudje so morali torej v fužinah služiti kruh ali pa so hodili živino pasti na gore in so tukaj delali rovtje ter tudi v mladih nasadih pasli in delali škodo škofijstvu. Škofijski logarji so branili kmetom, kjer so mogli in jih tudi kaznovali, če so na pr. pasli koze v gozdih, ali sekali črez svojo potrebo in prodajali les. Kmetje so pa bili tem sitnejši, čim bolj se je množilo prebivalstvo in so zato morali deliti kmetije na majhne kose. Nekateri gospodje bi bili radi prepovedali to razkosavanje kmetij; rajši naj se nekatere kmetije odkupijo; brez podložnikov pa le ni mogla biti gosposka, če ni hotela, da bodi vsa kanalska dolina pusta. (Konec prihodnjič.)

Smešnice.

Kaj kmetu največ „nese“? Kura ali kokoš?

Pravo je zadel. „Francek, kaj je bolj potrebno, sonce ali mesec?“ — „To je neumno vprašanje. Samo ob sebi se razume, da mesec, ker po dnevu je tako dovolj svetlo.“

Nekega odvetnika je prosil kmet s praznimi rokami za svet, a odvetnik mu je odgovoril: „Kdor hoče luči, mora prinesiti olja.“

gim to-le o „Korošcu“: „Korošcu“ priporočamo, naj ne išče nikake stike pri nemškutarski stranki, ker si ne moremo misliti, da se da na Koroškem doseči še kaj po diplomatični poti. Ni ga bolj zagrizenega nemškonacionalnega časopisja, nego je koroško nemško časopisje, zato je treba nasproti njemu nastopati vedno z največjo odločnostjo. Koroškemu slovenskemu kmetu je treba pred vsem vcepiti poguma in samozavesti, in to se zgodi edino na ta način, ako kaže časopisje, ki mu je namenjeno, tudi samo primeren pogum.“ — Za razsodnega človeka dovolj jasno! Poudarjamo samo, da se skoro iz vsakega našega dopisa, članka, prav lahko spozna, da zavzema „Mir“ proti nemškonacionalnim listom najodločnejše stališče.

„Slovenski Narod“ — zaščitnik „Korošca“. Ko je začel „Korošec“ izhajati, ga „S. N.“ nekaj časa ni hotel poznati. „Korošcu“ pa je moralo že presneto slabo presti, da se je moral na „Narod“ obrniti in po njem naročnike nabirati. Če poziva „Narod“ bivše cenjene naročnike „Mir-a“, naj si sedaj naroče „Korošca“, si dovoljujemo na to sledeče konstatirati: Tistih tri-deset „Mirovih“ naročnikov, ki jih je vsled agitacije za „Korošca“ odpadlo, ne pogrešamo, ker se je zato število „Mirovih“ naročnikov-plačnikov po nekaterih krajih podvojilo, tudi po četverilo. Nam je tako ustrezno, kako pa se „Korošec“ s svojimi naročniki počuti, to je pa njegova stvar.

Celovec. (Gledališka igra.) Uprizoritev A. Medvedove petdejske tragedije „Za pravdo in srce“ je zadnjo nedeljo vrlo uspela. Igra, splošno rečeno, ni ravno za naše občinstvo; je predolga in pretežavna, vendar je bilo občinstvo z igro nad vse zadovoljno. Prav dobro je pogodila odurno grajščakinjo Barbaro gospica Ida Steharnik. Tudi Erazem (g. Ravnik) se je dobro uživel v ulogo poštenega, nepokvarjenega in ljubečega grajskega sina. Primeren nastop kot grajščaki so imeli Valvazor (gosp. Bec), Gregorjanec (g. Kleinovšek) in Ložan Kristof (g. Podržaj). Občudovali smo na njih krasno obleko. Pravi tip samozavestnega, po pravici hrepenečega voditelja kmetskih upornikov nam je pokazal Lokvanec (g. Božič). Andrej, njegov sin, poosebljen upor, je zelo težka uloga, ki zahteva mnogo zadržane ognjevitosti. Prav povoljno je igral to ulogo g. J. Stöcklinger. Občudovali smo njegovo gladko besedo. Tudi drugi kmetje in dekleta z lepo narodno nošo so bili dobri.

Slepca Grajana, nekdanjega grajščinskega logarja, je izredno fino igral g. Bramor. Igral je premišljeno. Imeniten kot grajski oskrbnik Dizma je bil g. Tavčar, ki je iz svoje uloge naredil več, nego podaja igra. Krona vseh pa je bila brezdomno Katarina, Grajanova hči (gdč. Micika Rant). — Vsako najmanjšo dušeslovno podrobnost ljubeče, nesrečne in srečne deklice je izborna pogodila. Radi bi jo videli kmalu še v drugih ulogah. Kdo bi si mislil pred nekaj leti, da je v Celovcu mogoče zbrati slovenske delavce, in da bodo mogli nastopiti na odru s tako predstavo, ki zahteva boljših moči, nego jih nahajamo navadno po deželi. Največ zaslug za to ima g. dr. Ehrlich. Slovenci imamo rojene talente, treba jih je le vzdigniti. Celovškemu del. društvu, ki ima tako nadarjene in značajne člane, kličemo: Le tako naprej v čast delavstvu in slovenskemu narodu. Med posameznimi dejanji nas je kratkočasilo tambur. društvo delav. društva, menjaje se s timeniškim mešanim zborom, ki je od lani precej napredoval in pač zasluži vso pohvalo. Slovenci timeniški, prihajajte radi k našim prireditvam od nemške meje, da se bo tudi med vami tako krepko vzbudila narodna zavest, kakor po nekaterih drugih krajih.

Gospa Sveta. (Razno.) Naši nemškonacionalni učitelji so priredili 5. t. m. gledališko predstavo v prid nemškemu „Schulvereinu“. Sploh se učitelji kaj radi trudijo za to Slovincem sovražno družbo, zlasti pred pustom, da dobé potem od te družbe za pustni čas kaj podpore. Čas pustnih veselje je pač dolg in požre mnogo denarja! Pri tej predstavi pa ni šlo vse gladko. Ker je bilo preveč ljudi, pa malo prostora, so morali železničnega uradnika, ki je preširoko sedel, na zrak postaviti. — Isti večer je najela gostilničarka godbo za ples; poslavlja se od nas, ker je bilo premalo zaslužka. Ta večer se je pa le enkrat dobro obnesel.

Krčmarica vesela,
natakarica bela,
mračniki in veše,
vse do bel'ga dne pleše.

Iz celovške okolice. (Izjava.) Mene je tudi počastil z nadležnim vsiljivim obiskom novi list „Korošec“, pa sem ga vrnil. Gospodje se skrivajo za konzorcij. Oče se tudi ne upa s svojim častitim imenom na dan, ker nezakonskega deteta ga je sram! Dozdaj nisem bil naročnik „Mira“, pač pa sem ga zmerom prebiral; zdaj sem si ga

pa kar sam naročil, kakor vam je, g. urednik, že znano. Naš list je „Mir“! Z jasnim programom je stopil med poštene ukaželjne Korošce in zastopa zmerom od začetka do danes krščansko-narodno-gospodarsko stališče.

Slovenski celovski okoličan.

Št. Tomaž. (Požar.) Kako smo se prestrašili, ko smo na praznik sv. 3 kraljev zvečer ob 8 zagledali v smeri proti Timenici svetli žar. Gorelo je in sicer pri posestniku Karlu Taušic pd. Brodnik v Dominčji vasi. Zgorel je skedenj z vso krmo. Kdo je zasmodil, se še ne ve. Posestnik je zavarovan.

Grabštanj. (Praščija kuga.) Neki tukajšnji posestnik in neki kmet v Tinjah sta prodala po prekipcu pred nekaterimi tedni prašiče v Bolcán na Tirolskem. Pred kratkim pa pride naznanilo, da so bili prodani prašiči bolni. Č. kr. okrajni glavarstvi v Celovcu in Velikovu sta takoj poslali v hiše imenovanih kmetov okrajnega živinozdravnika, ki je pa dognal, da imata oba posestnika popolnoma zdrave svinje. Tedaj so morali prašiči zboleti drugod. Morda na železnici? Tudi je imel dotični trgovec prašiče iz različnih krajev. Da smo bili Grabštanjanci v čudnem strahu, se lahko razume, ako se spomnimo, da so nam pred osmimi leti vse svinje poklali. Popolnoma varni še sedaj nismo, ker morata imeti dotična kmeta svinjake 14 dni zaprte. Po preteku tega časa se bo vršila zopet zdravniška preiskava, in v tem času pač lahko pride kaka nesreča posebno pri plemenskih svinjah. Vendar upamo, da bo vse srečno izteklo.

Velikovec. (Blamirani sociji.) Socialno-demokratski „Arbeiterwille“ z dne 29. decembra lanskega leta je objavil o tukajšnjem sv. missionu sicer kratek članek, a zase veliko blamažo. Piše namreč: „Hopsasa, Pater Abel ist da.“ Celi teden so imeli priliko naši sociji, da bi se bili lahko prepričali, da slovečega pridigarja o. Abela ni bilo tukaj. Bil je sicer določen za naš mission, a je vsled bolehnosti ostal na Dunaju. Sociji imajo zares tanek posluh, da so iz take daljave ves teden poslušali njegove „politične pridige“, in to je poleg drugih druga velikanska blamaža rdečih delavcev posvetnega premoženja; zakaj o politiki ni bilo niti govora v missionskih pridigah. Ravno v tem so se sociji svojim judovskim listom (in nemški Velikovčani ravno tako) vsedli na lim. Kakor v tem slučaju, tako so in bodo Judje zapeljane delavce, ki nočejo sebi dobro, vodili za nos. Vsak se blamira, kakor zna, „hopsasa, Pater Abel war nicht da.“

Št. Jurij na Vinogradih. Kakor nekatere druge kraje, tako so tudi našo važenberško občino osrečili liberalci z „bauernvereinom“. Sešli so se dne 29. decembra l. l. v Malem Št. Vidu v lepem številu iz vseh koncev in krajev moške raznih strank in mišljenja. „Bauernverein“ je sicer lepo ime, a že ustanovni shod je pokazal, da se na shodih tega društva ne bo govorilo o stvarih, ki bi naj bile v pouk in korist kmeta, pač pa imajo ta društva v prvi vrsti ta namen, da se naj šunta in hujska kmete zoper vero in Slovence. To se je pokazalo v Malem Št. Vidu. Prišli so kmetje — novo ime jih je vleklo — z namenom, da kaj koristnega slišijo, a zraven so morali nekateri zelo nevoljni poslušati politične hujskarije. Že prvi govornik, zakamenski Pirker, si je moral svojo jezico ohladiti nad „lavan-talerji“, ker so bili tako neumni, da so si izvolili nekega kaplana za državnega poslanca. Zraven je seveda zamolčal, da se je Walcher zmerom krepko potegoval za koristi kmečkega stanu. In zasijala je luč v Malem Št. Vidu! Zgodovinski trenotek! Nastopil je kot drugi govornik velikovski učitelj Hornbogner. Sam se je izrazil v začetku svojega „pesniško navdahnjenega govora“, da si hoče dovoliti „einen Spaziergang in der Geschichte des Bauernstandes“ (izprehod v zgodovini kmečkega stanu). Govoril je o marsičem. Hvalil je seveda francoske razmere, kjer so iz šol in sodišč vrgli sv. križ, cerkve in župnišča prodali židovskim oderuhom. Privoščil si je možakar tudi rimskega papeža. S tem pa je kmetom sam pokazal, kdo da je in kaj da hoče. Da bi shod imel več sijaja, je govoril tudi državni poslanec g. Nagele. Poročal je o državnem zboru in hudoval se nad Grafenauerjem, ki je na Dunaju tako krepko in neustrašeno odkril rane, iz katerih krvavimo koroški Slovenci. Ko je še mostiški župan Eppersdorfer povzdignil v trinajsta nebesa učiteljstvo in priložil par krepkih socialnim demokratom, se je shod zaključil. „Bauer“ je rešen! Veste, kaj pravijo treznomisleči možje, ki sicer niso našega mišljenja? Vsi „bauernvereini“ so le slepilo in foparija, priprave in politične zanjke za bodoče volitve. Ptico je treba poznati ne samo po perju, temveč tudi po glasu. Res je skrajno potrebna organizacija in združitev kmečkega stanu. In to hoče naša kmečka stranka. Ti ljudje pa, ki silijo sedaj na dan z „bauern-

vereini“, so imeli itak od nekdaj vso moč v rokah, pa je niso porabili v prid kmetom. Saj imajo oni v rokah „deželno kmetijsko družbo“ od nje postanka, imajo na razpolago sto in stotisoče kron za vsako leto, pa le kako drobtinico vržejo pred slovenskega kmeta. Dokler so imeli v rokah tudi vso politično moč, se niso brigali za „bindišarskega pavra“, sedaj pa, ko smo tudi mi začeli živeti, ko smo dobili priložnost, razkrivati krivice, ki se nam gode, sedaj, ko se bojijo obsodbe pred svetom, so se kar čez noč izpremenili v prijatelje slovenskih kmetov. Vemo, kam pes taco moli! Kmetje, bodite trdni in ne pojte jim na lim!

Trušnje pri Velikovu. Vkljub temu, da imajo Šentjurčani izvrstnega organista in dobre pevske moči, so vendar morali na sv. večer v Št. Juriju želinjski pevci pri polnočnici oskrbeti petje. Želinjski organist sme pa tudi biti ponosen na svoj pevski zbor, na ženske in moške glasove. Težko je uganiti, kaj je v Št. Juriju krivo, da se pri najboljših razmerah ne poje. Morda vreme, morda pomanjkanje dobre volje. Poglejte šmarješke cerkvene pevce! Preprosto, ne preveč izvežban kmečki sin jih vodi. In vendar so nam v novejšem času, posebno sedaj ob praznikih, iz kora tako lepo popevali, da smo se jim res čudili. To bi bilo lepo slišati, ako bi enkrat združeno nastopili šmarješki in želinjski cerkveni pevci. Dobra volja in veselje do stvari premaga vse te težkoče.

Želinje pri Velikovu. (Zborovanje.) Zborovali smo na sv. Treh kraljev dan popoldne v prostorni Petrovi gostilni. Velika gostilniška soba je bila nabito polna. Zanimivo je govoril iz Vovber Mentelnov Tone Gril o pomenu in koristi raznih zadrug. Proti koncu svojega govora se je dotaknil tudi socialnih demokratov, v sedanjosti dobi največjih sovražnikov kmečkega stanu. To pa ni bilo po volji nekaterim delavcem, ki so sicer dobri in pošteni krščanski možje, a mislijo, da delavec ne more biti drugega kot socialist. Če bi bili dobro poučeni o tem, kako judovska socialdemokracija ravno delavce izkorišča in vodi za nos in v pogubo, bi ne ugovarjali. Ker se je dne 5. januarja, torej v nedeljo poprej, obhajala petdeseta obletnica Radeckijeve smrti, se je šentjurski g. župnik Poljanec v domačih besedah spominjal tega slavnega avstrijskega junaka. Z velikim zanimanjem so ljudje poslušali lepi govor v slavo Radeckiju ki je služil petim cesarjem, v 17 vojskah za domovino preživel svojo kri, bil sedemkrat nevarno ranjen in kateremu je izpod telesa bilo ustrujenih 9 konj. Najslavnejši avstrijski general, ki je z vdano zvestobo služil svojemu cesarju in z očetovskim srcem ljubil svoje otroke-vojake, naj daje lep zgled, kako moramo dandanes tudi visoko ceniti sv. vero in svojo materino besedo. Govor je na navzoče napravil globok vtis. G. Dobrovc iz Velikovca govori o pomenu društva in pouka. Potom izobraževalnih društev se ljudstvo najbolje pripravlja na toliko potrebno gospodarsko organizacijo. Res je! Ker je iz Velikovca ven težko voditi šmarješke, želinjske in šentjurske ude velikovskega izobraževalnega društva, bi bilo najboljšje, da se ob ugodnejšem času na Želinjah kot centrali za celo okolico ustanovi posebno društvo.

Strojna. (Naša šola.) Zdaj tudi mi Strojani nismo več zadnji na svetu, tudi pri nas imamo že — hišo modrosti. Hočemo pa, da bi šola bila za naše otroke res prava hiša modrosti, in da bi si otroci v nji pridobili prave modrosti za življenje. Zato pa je tudi naša želja, da se morajo otroci v šoli poučevati v jeziku, ki ga razumejo, to je v materinem, slovenskem jeziku, nemščina pa naj bi se poučevala zase kot učni predmet. To je zahteval tudi naš krajni šolski svet, to je tudi terjala naša občina, in kaj pravi ta nato okrajni in deželni šolski svet? — Nič. Oba molčita. Prej se je moralo delati za šolo z največjo naglico, a zdaj, ko je šola gotova, ko imamo že učitelja, ko je treba naročiti knjige za otroke, zdaj še vemo ne, v kakšnem jeziku se bo naše otroke poučevalo. Ali ni to največja nemarnost, da se z odločitvijo tako dolgo odlaga? Ali pa ima gospoda mogoče kakšne druge, skrite namene? Mogoče hoče po tej poti utihotapiti nam Strojancem nemčursko, utrakvistično šolo? Naj si bodi kakor hoče, to povemo, da otrokom knjig prej ne kupimo, dokler nismo na jasnem in tudi pondarjamo, da smo postavili šolo mi kmetje s svojim denarjem, ki smo si ga morali prislužiti s trdim delom in z žuljavimi rokami, zato tudi terjamo, da bodi šola taka, da bomo od nje tudi kaj koristni imeli, pa ne, da bi se naši otroci v njej samo dresirali, kako morajo pozdravljati ljudi s „kuten tak“ in v srečni nemščini prositi Boga za razsvetljenje in moliti: „Komm o heikler Geist“, kakor da bi Bog slo-

venski ne razumel. Tudi so nam naši otroci predragi, da bi jih pustili mučiti in trepati z rečmi, ki jih ne razumejo.

Strojna. (Gospodje znajo — računati.) Imeli smo radi šole dve komisiji; prva nas je stala 86 kron, za drugo pa smo dobili račun, ki se glasi na 122 kron 10 vin., in pride še tretja komisija, ko bo šola popolnoma dogotovljena. Pa so res skrbni gospodje — sami zase; da bi pa rešili vprašanje zaradi šolskega jezika, za to se pa nikomur ne mudi, učitelj pa mora poučevati — brez knjig.

Št. Peter na Vašnjah. (Šolske razmere — res koroške.) Lepših šolskih razmer kakor pri nas gotovo ni daleč okoli. Zaslužijo, da javnost kaj o njih zve. Otroci I. razreda so v teku zadnjih dveh let učitelja sedemkrat menjali. Kak mesec pred sklepom šolskega leta nam je deželni šolski svet poslal učiteljico, toda Nemko, ki ne razume niti besede slovenski. Ker po šolski postavi učiteljice ne morejo podučevati v višjih oddelkih, morala je, ker je šola dvorazredna, sprejeti I. razred. Mislili smo, da bo začetkom novega šolskega leta prestavljena. Toda morala je priti k nam nazaj. Nobeden od novosprejetih otrok od doma ne zna besedice nemški, in podučevati jih je morala učiteljica, ki ne zna ne ene slovenske besede. Koliko truda je stalo, prepričati gospode v Celovcu, da je pod temi pogoji vsak poduk nemogoč! Učiteljico so vzeli, toda druge učne moči nam niso preskrbeli, temveč obesili na vrat itak bolehnemu nadučitelju oba razreda. Otroci, ki bi imeli zdaj najbolj čas v šolo hoditi, ker doma nimamo dela zanje, nam okoli postopajo in se lenobe vadijo, ker hodijo le vsak drugi dan v šolo. Toži se, da nimamo nobenega zanimanja za šolo. Toda dokler gotovim gospodom učitelji in otroci ne bodo drugega, kot igrača, s katero se more brezmiselno pometati, tako dolgo ne moremo imeti za šolo nobene ljubezni in nobenega zanimaja. Obžalovanja vredni so učitelji, ki so podložni ljudem, katerim so razmere v deželi toliko znane kot španske vasi; še bolj obžalovanja vredno je ljudstvo, ki mu gospodujejo nad najdražjim kar ima, nad njegovimi otroci, gospodje, ki nimajo pojma o njegovih potrebah.

Šmihel nad Piberkom. (Razno.) Družba mrtvaških bratov je kupila nov mrtvaški voz, ki je stal čez 600 K. Rajna Žmavcer Urša je bila prva, ki je bila s tem lepim vozom prepeljana iz Bistrice do pokopališča župne cerkve v Šmihelu. Lepi črni konji g. Svetca so bili vpreženi, kar je dalo sprevidu lice mestnega pogreba. Kočijaž tedaj še ni imel uniforme s kapo, ki jo pa menda tudi dobi. — Velečastiti gosp. dekan v Piberku, Franc Marinič, podaril je za napravo novih orgelj pri naši župni cerkvi znesek 464 K 14 vin. Za ta dar se gosp. dekanu vsi farani lepo zahvaljujemo. Želi in prosi se pa enakih radodarnih posnemovalcev in posnemovalk.

Črneče pri Spodnjem Dravogradu. 8. januar t. l. je bil za črneško faro vesel dan. Slovesno je bil inštaliran čast. gosp. Josip Rozman za črneškega župnika. Na predvečer so Črnečani razsvetlili okna v znak veselja, da so dobili zopet stalnega dušnega pastirja. Pred župniščem so čakale na dan slavnosti belo oblečene deklice z ljudstvom č. g. župnika. Žgajnarjeva hčerka Martina je voščila novemu dušnemu pastirju srečo in sredi venca, ki so ga nosile šolske deklice, je stopal pod lepo okinčanim slavolokom s pomenljivim napisom slavljenec v lepo ozaljšano, po trudu dobrih črneških faranov in prejšnjega g. župnika Zeichna popravljeno prijazno cerkvico. V jednatih besedah je znani cerkveni govornik, č. g. župnik Rotnar iz Pameč, naslikal dolžnosti župnikove do faranov in dolžnosti faranov do župnika. Nato je sledila inštalacija, ki jo je izvršil preč. g. Cvetko Izop, inful. prošt in dekan v Spodnjem Dravogradu. Pri slovesni sv. maši so cerkvene pevke jako dobro pele latinsko sv. mašo. Zapazili smo odlične udeležence, tako g. prošta Einspielerja, g. dekana Jurčiča iz Vuzenice in g. Unterluggauerja iz Štent Lenarta v Labudski dolini, g. mestnega župnika Čížeka iz Slov. gradca, gosp. Bernardija iz Dravograda ter lepo število štajerske in koroške duhovščine. Pri obedu se je nabralo za šentjakobsko šolo 45 kron 80 vin. Novemu župniku kličemo: „Ostanite radi med nami, pa boste zadovoljni vi in mi. Bog vas živi mnogo let v sreči in zadovoljnosti!“ Končno še omenimo, da je došlo g. župniku mnogo pismenih čestitk, med njimi tudi ena v verzih od č. gosp. A. Š. iz Štajerske:

„Srečna, presrečna župnija Črneška,
Vidno dohaja ti milost nebeška.
Vrlega župnika si ti zgrabila,
Njemu enakega pa si dobila.“

Prevalje. (Božičnica.) Na novega leta dan se je vršila kakor vsako leto tako tudi letos slavnostna božičnica našega delavskega društva pri Šteklju. Preobilna udeležba je pokazala, kako

se naše ljudstvo še zmeraj živo zanima za to preprosto, ali vendar prijetno veselico. Gosp. dr. Arneje nam je v živem, velezanimivem govoru narisal socialni pomen božjega deteta, ki nam je prineslo čisto nov nauk na svet, nauk, ki je bil v popolnem nasprotju z življenjem starih Rimljanov in bogatih judov, ki so se razkošno doma „valjali na svojih žimnicah“, nauk, ki je pridigal zadovoljnost, srečo revščine in enakost vseh ljudi. Med deklamacijami šolarjev se je vrstilo petje mešanega in moškega zbora. Delavci tudi smejo biti letos zadovoljni s svojimi božičnimi darovi. Ob šaljivi tomboli smo se marsikateremu smejali iz srca, ko je razvil zavojček in razkril namesto pričakovane sreče prav kaj smešnega, da je bilo vsem v kratek čas. Pri licitaciji pa smo marljivo tekmovali med seboj, kdo da več za Prevaljske klobase ali za volovsko glavo ali za steklenico izbornega Lutomeržana itd. Tako je minul ta večer v veselju in prijetni zabavi. Kazil ga je samo nastop „sv. Treh kraljev“, s katerim bi se pa tudi zadovoljili, če bi se igralo slovenski. Tako pa so se slovenski leški fantje pokazali z nemško igro. Žalibog se je dalo vodstvo društva po neprevidnosti zapeljati, da je v to privolilo. Če bi se igralo slovenski, bilo bi vse drugače. Ali da se slovenski fantje štulijo v javnosti za Nemce in govorijo zraven še spakedrano nemščino, je sramota. Leški fantje! Če se hočete postaviti enkrat za dobro slovensko igro na naš oder, ste nam vsekdar dobro došli. A nemčurjev ne maramo. (Pričakujemo, da se kaj sličnega pri naših društvi ne zgodi več. Opomba ured.)

Prevalje. (Mrtvec — v Meži.) Dne 10. januarja t. l. so ujeli tu pri čistilnici premoga v Meži mrtvo moško truplo. Bilo je v mrtvašnici preiskano, ali odkod bi bil neznani mrtvec, se ni dalo dognati. Našli niso ničesar pri njem. Bržkone bo kak berač, ki je po nesreči padel v Mežo. — Dne 11. jan. se je tu radi razširjajočih se ošpic med otroci zaprla za en teden šola.

Žitaravas. (Delovanje izobraževalnega društva „Trta“.) Da bodo tudi drugod vedeli, kako je pri nas društveno gibanje, naj sledi kratko poročilo o prvem rednem občnem zboru našega Kršč. soc. izobraževalnega društva „Trta“, ki se je vršil dne 6. t. m. pri Merklju v Žitaravasi ob veliki udeležbi ljudstva. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da je tekom deset mesecev, kar društvo obstoji, pristopilo k istemu 64 rednih in 2 podporni člana. Društvo je priredilo v tem času štiri zborovanja, ki so bila vsa zelo dobro obiskana in na katerih se je govorilo o teh le predmetih: Pomen društev za javno življenje; o dolžnosti slovenskega moža in mladeniča do svojega naroda; o razmerah kmetijskega stanu zdaj in v prejšnjih stoletjih in o avstro-ogrski nagodbi. V zabavni namen je priredilo društvo pet iger, in sicer: „Sv. Neža“, „Sanje“, „Kmet in fotograf“, „Nemški ne znajo“ in „Krčmar pri zvitem rogu“. Društvo je imelo skupnih dohodkov v pr. letu 203 K in stroškov 215 K. Imamo tudi knjižnico, ki šteje nekaj nad 200 knjig. Iz tega se razvidi, da se naša „Trta“ vendar dobro razvija, četudi je bila vsajena na trda liberalna tla. Po kratkih razpravah se je izvolil nanovo še stari odbor. Nato pa je nastopil kot govornik vlč. g. Smodej iz Celovca, ki nam je v ognjevitih besedah naslikal naš sedanji politični položaj, o delovanju državnega zbora s posebnim ozirom na delovanje socialnih demokratov. Prvoletno delovanje društva se je nato zaključilo, in da smemo upati tudi v bodoče imenitno delovanje naše „Trte“, nam spričuje to, da ima društvo zanaprej naročenih že 20 „Mirov“.

Mohljice. (Žganje.) Pri podjetniku gosp. Tašku v Mohljicah uslužbeni kamenolomec Šimen Bernej se je 3. t. m. nalezl v Zagorjah toliko žganja, da ga noge niso nesle več domov. Prenočil je torej spotoma v neki šupi. Tam pa je ozebel na nogah in rokah tako, da so ga morali prepeljati v celovško bolnišnico. — Slovenska mladež, ogibaj se pijančevanja! — Veliko boljše bomo porabili dragoceni čas, ako vzamemo, namesto da bi po nepotrebnem v gostilnah posedali, kako pošteno knjigo ali časnik v roke!

Bela. (Č. g. Apln — častni občan.) Naš občinski odbor je v svoji seji dne 7. t. m. soglasno imenoval veleč. g. A. Aplna, župnika v Železni Kapli, za častnega občana, ter se mu s tem izkazal hvaležnega za njegovo velekoristno delovanje v prid naše občine. To čast zaslužil je gotovo že kot naš dušni pastir. Saj je naša župnija ena izmed najbolj obširnih in težavnih, in vendar je tukaj pastiroval z vso vnemo že kot kaplan pred 25 leti, in sedaj kot župnik že deseto leto, vedno se ozirajoč na potrebe in velikodušno upoštevajoč želje izročeni mu vernikov tako, da se lahko trdi, da nima sovražnika v celi župniji. Pa tudi občinski odbor in marsikateri župljani je v težkih slučajih dobrohotno podpiral

z dobro premišljenimi in koristnimi nasveti. In vsa leta vzorno vodi z največjo požrtvovalnostjo našo posojilnico popolnoma zastoj, kar je gotovo velike koristi ne le za posameznike, temveč za celo občino. Mož pa, ki sicer tiho, a vendar tako očetovsko in neumorno skrbi ne le samo za dušni blagor, ampak za blagostanje svojih župljanov sploh, gotovo zasluži izkazano mu čast. Zato pa z veseljem pozdravljamo ta sklep našega obč. odbora ter želimo, da bi veleč. g. župnik in naš častni občan še mnoga leta zdrav in čil bival med nami v svesti si naše hvaležnosti in ljubezni.

Šmarjeta v Rožu. (Smrt.) Umrl je tukaj po tridnevni hudi bolezni posestnik Val. Varh p. d. Kuhar. Trod (kolika) ga je spravila pod grudo. Pokopali smo ga v četrtek 16. t. m. Zapustil je ženo in otroka. Bil je vrl rodoljub in jeklen značaj. Zapuščeni družini naše iskreno sožalje! N. v m. p.!

Iz Borovelj smo dobili sledečo pritožbo: Razmere na naši pošti so jako zamotane, če ne naravnost srednjeveške. Za policaja sta dva nastavljena, pismoša pa za cele Borovlje samo eden. Nasprotno pa je v pisarni nastavljenih toliko ljudi, da se drug drugemu komaj izogibajo. Navzlic temu pa navadno ne prideš pred pol ure iz pošte ali pa moraš celo v drugič priti. Pisem, posebno s slovenskimi naslovi, se je v zadnjem času zgubila že cela kopa. Mar li tiste „frajlice“, ali kdo je že kriv te malomarnosti, res mislijo, da se bodo samo za borovske pošte voljo morali pri vsakem pismu delati „duplikati“. Ljudje na borovski pošti so plačeni tudi s slovenskim denarjem; zato pa zahtevamo, naj se naša pisma ne izgubljajo več. Kdor jih ne zna čitati, naj izgine iz urada, kakor so izginila ona brez sledu.

Eden, ki so mu tekom 10 dni izginila tri.

Borovlje. (Fužine.) Čudna govorica se širi po naši vasi, tako, da človek ne ve, bi li verjel svojim ušesom ali ne. Znano je skoraj celi Koroški, kako se zida in predeluje v svetovno-znanih Borovljah, v katerih je že cvetela pred 400 let industrija. Prišel je učen mož Šimen Rieger in hotel je cele Borovlje preobrniti; zazidali so tri in pol milijona kron in vse skupaj ni za nič. Zdaj je spoznal konzorcij, da je dal zidati v svojo velikansko škodo. Celo podjetje je kupila neka židovska družba in bogve, kaj še bode. Ali bo ta družba še najela slovenske delavce? Ne vemo. To pa rečemo: Rieger, ne boš izgnal Slovencev iz Borovelj, pač pa bomo mi tebe; doživel boš drugo mačjo godbo, pa ta bo hujša, kakor je bila v Tržiču.

Kotmaravas. (Predstava.) Kakor je „Mir“ v 1. števil. že poročal, so predstavljale družbenice naše „Marijine družbe“ prvič v nedeljo dne 15. decembra l. l. jako zanimivo igranje „Lurška pastirica“. Na splošno željo tedanjih gledalcev se je ponavljala ista igra zopet v nedeljo dne 5. prosinca. Nismo se mogli dosti načuditi vrlim dekletam, ki so zopet v drugič tako s pogumom in s korajžjo nastopile. Kdor je bil že večkrat navzoč pri takih igranjih, je prepričan, da naša dekleta lahko nastopijo in igrajo na vsakem odr. Da je pa bilo tudi kaj za smeh, so predstavljali nekateri naših fantov „Slov. pevskega kluba“ burko „Kmet in fotograf“ jako pohvalno. Omeniti pa moram tudi, da so vzeli fante komaj nekaj dni pred predstavo v delo naš čast. gosp. provizor Tomaž Ulbing. Ker ima igra „Lurška pastirica“ mnogo oseb in je obširna, ni njena uprizoritev lahka; ali omenjeni gospod se niso ustrašili truda pri uku iste igre. Vsa čast jim! Čujemo, da nas bodo kmalu zopet zapustili. Čast in blagor fari, katera bo enkrat dobila g. Ulbinga za župnika. Vam pa, vrli igralci in igralke, kličemo: „Le s pogumom naprej!“

Bilčoves. (Ustanovitev kmetijske podružnice.) Dne 5. t. m. je predaval tukaj potovalni učitelj gosp. Šumi o potrebi združenja kmetov. Govoril je o slabem položaju kmeta in naglašal, da si mora kmet pred vsem sam pomagati in iskati izboljšanja svojega položaja v organizaciji. Kot vzroke slabega kmetijskega stališča je navajal konkurenco drugih držav in zanemarjanje napredka v kmetijstvu. Med drugim je omenjal govornik umno živinorejo, sadjerejo, izboljšanje travnikov in povedal tudi nekatera sredstva, ki naj povzdignejo kmetovalstvo. Slednjič je izpodbujal svoje poslušalce (katerih se je zbralo veliko število), naj ustanovijo kmetijsko podružnico (Gauverband), ki ima nalogo dajati navodila za umno kmetijstvo (Landwirtschaftliche Mitteilungen) in ki se naj poteguje za podpore, ki jih izposluje kmetijska družba. — Dovolimo naglašati, da bi se kmetiska stanovska izobrazba dosegla z boljšim uspehom, ako bi imeli slovenski kmetje svoj slovenski gospodarski list, in če bi kmetijska družba delila omenjene podpore popolnoma sorazmerno. — Ustanovila se je torej podružnica, ki ima v odboru samo ugledne kmetijske člane.

Št. Jakob v Rožu. (Zborovanje.) Na novega leta dan je imelo naše izobraževalno društvo svoje mesečno zborovanje v „Narodnem domu“. G. župnik Ražun želi najprej vsem udeležencem srečno novo leto in v ognjevitih besedah izvaja dalje: „Da bo pa leto res srečno, zato moramo skrbeti sami; voščila sama nič ne pomagajo. In kje naj iščemo pravo srečo? V poštenem slovenskem srcu! V delu! V izobraževanju! V organizaciji kmetijskega ljudstva! To so poti, na katerih naj išče kmet srečo. Drugi časi so napočili za kmeta iz zato tudi druge potrebe. Kar je nekdanj veljalo in bilo dobro, dandanes ne zadostuje več! Kmet mora s tem računati, da so se razmere popolnoma predrugačile. Zato imej oči odprte, uči se, izobražuj se! V javnem življenju si mora kmet sam pomagati do veljave, da se bo poslušalo na njegov glas; zato treba med kmeta skupnega, vzajemnega duha, treba združevanja! In tudi druge moramo buditi, širiti naše misli in nazore med ljudstvom in si v tem oziru vzeti za zgled socialne demokrate“. — Nato nastopi mladenič Krištof in deklamira lepo Virkovo pesem „Sreče dom“. Gosp. Vajncerl iz Celovca prav poljudno razloži razmerje med Avstrijo in Ogrsko, pred vsem najnovejšo avstro-ogrsko nagodbo. Florijan Košat, ud mladeniške zveze, navdušeno deklamira Gregorčičevo pesem „Hajdukova oporoka“, ki spominja na boj Bolgarov proti Turčinu za zlato svobodo. Gosp. župnik pripomni, da smo mi v podobnem položaju kakor Bolgari, ko so trpeli pod turškim nasilstvom. Tudi nam koroškimi Slovencem se dela huda krivica in se nas zatira. Kakor umirajoči hajduk moramo tudi mi reči:

„Prost mora biti, prost moj rod,
Na svoji zemlji svoj gospod!“

Po šaljivi pridigi g. kaplana o veliki koristi pijančevanja se je uprizorila igra „Berite novice“, ki je naše narodno navdušenje še bolj vzbudila. Najlepše mesto v celi igri je pač, ko doktor Dragič Manici razodeva svoje narodno mišljenje in pravi: „Slovenec sem, ker me je slovenska mati rodila, ker sem na Slovenskem zrastel in ker sem ponosen na to, da se imenujem Slovenca. Svojo domovino in svoj rod ljubiti in jezik svojega rodu spoštovati, to je dolžnost vsakega poštenega človeka. Kakor je tisti slab sin, ki se sramuje svoje matere, ako je morda bolj revna, tako bi tudi za nas ne bilo lepo, če ne spoštujemo najprej svojega jezika, svoj rod, svoj dom slovenski!“. Tem besedam je sledilo burno ploskanje. — Med posameznimi točkami so svirali tamburaši. Lep večer je bil! Prihodnje zborovanje bo na svečnico.

Kostanje. Ne morem si kaj, da ne bi obvestil cenjenih bralcev „Mira“, kako naši ljubi tajnacelniki delajo na vso moč, da bi se obdržali na krmilu; mora jim pač vendar le slaba prestiti, sicer ne bi napenjali vseh svojih moči. Najbolj se menda boji poraza g. nadučitelj, glavni vodja vseh „freigeistov“. Zakaj? Glejte, ako pogore, je on bržkone „fuč“, in nihče na Kostanjah bi se ga ne bal, in zgoditi bi se znalo, da bi moral postati „ausgewandert“; kajti v lutrovski B. Z. je neko človeče pisalo, da je agitiral neki „eingewandelter Kirchenkammerer“, a pri tem pa menda pozabilo povedati, če ni morda tudi ono prišlo od Bog si ga vedi odkod, in da mora živeti od denarjev, ki ga morajo plačevati kmetje. Res, pravi junaki morajo biti tisti kmetje, ki se tako bojijo priseljenega nemškonacionalnega učitelja, da gredo za njim kakor bicej za soljo. Da pa ne bodo zopet dolžili g. župnika, bodi povedano, da pisati resnico ni težko, pač pa laži in zvijače, ki se berejo v nasprotnih listih in ki jih pišejo tako modri ljudje, da slišijo celo travo rasti, a v svoji modrosti včasih ne razločujejo več motike od politike, kakor se je to zgodilo nekemu tukajšnjemu mogočnemu ob priliki nekega shoda.

Ukve. (Življenje ji je rešil.) Sedemdesetletna Neža Tribuč je šla 9. t. m. k ukovskemu potoku po vodo in je padla v zazidani in ob straneh zelo zamrznjeni potok. Na njen krik je prihitela Neža Tribuč ter jo je ujela za roko; deroča voda pa jo je le zanesla pod led. V istem trenutku je priskočil na pomoč posestnik Jakob Kolarič p. d. Tonč, ki je brez pomisleka skočil v vodo in potegnil iz nje obnemoglo žensko. Kolarič se je izpostavil v nevarnost za svoje življenje. Ljudje ne morejo prehladiti junaškega čina tega vobče spoštovanega moža. Nevoljni so pa, da oblast ne priskrbi za to nevarno mesto, kjer se je pripetilo že več nesreč, držaja in ne poskrbi boljšega dohoda. Treba bo pa tudi misliti na vodovod, ker ima velika vas Ukve samo en javni studenec, ki se ga morajo posluževati skoro vsi vaščani.

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

Poslano.

„Več Slovencev iz bekštanske okolice“ je menda podpisalo članek, katerega je priobčil „Korošec“ štev. 7. od 3. januarja 1908. Ta dopis je po opombi uredništva omenjenega lista poslal ugleden slovenski narodnjak iz bekštanske okolice. Ta „narodnjak“ pravi, da sem očital gosp. okr. glav. beljaškemu v državnem zboru pristranost ter obžaluje ta moj neopravičeni napad na g. okr. glavarja v Beljaku, „ker nam je storil mnogo dobrega ter pri vsaki priliki upošteval naše težkoče“. Meni svetuje, da naj se ne dam v prihodnje informirati po g. Eratu, ampak se naj obrnem na svoje zaupnike v beljaškem okraju. Odgovarjam: „Korošec“ je glasilo onih ljudi na Koroškem, kateri razumejo koroške politične razmere ravno tako kot razume pes — petek. Resen politik se s takim glasilom le mimogrede peča. „Več Slovencev iz bekštanske okolice“ spada v vrsto takih ljudi. Ali je „ugleden slovenski narodnjak“ s svojim dopisom dokazal, da razmere v Ukva h niso take, kot sem jih v državnem zboru navedel? Živi on v Ukva h? Je-li tudi zapleten v te smrdljive razmere? Ali si tudi hoče zaslužiti zlati križec? Ali misli, da v Ukva h ni ljudi kot samo penzionirani g. stražmojster Erat, da bi imeli zdravo pamet, odprte oči in — pravico do pravice?

Naravnost smešen pa je nasvet „uglednega slovenskega narodnjaka“, da se naj v prihodnje obračam po informacije glede ukovskih razmer na svoje zaupnike v — beljaškem okraju. To je logika, ki je popolnoma podobna gotovim „uglednim slovenskim narodnjakom“. Zahvaljujem se za take nasvete! Svoje informacije si bom že sam oskrbel tudi brez „uglednega“ slovenskega narodnjaka iz bekštanske okolice. Svetujem in priporočam pa „uglednemu slovenskemu narodnjaku“ iz bekštanske okolice, da vzame v roke „Mir“ od 4. januarja 1908 štev. 1 in prebere moj objavljeni tozadevni govor v oddelku: „Razmere pri okr. glavarstvu Beljak“ in spoznal bo — če ima zdravo pamet — „Korošca“ in njegovo „taco“; a spoznal bo tudi svojo bedarijo, s katero koristi Slovence na Koroškem toliko, kot oslovski kašelj.

Brdo na Zili, dne 10. januarja 1908.
Fr. Grafenauer, drž. posl.

Poglavje za delavce.

Izpod Mangarta. V zadnji številki je „Mir“ prinesel poglavje za delavce, v katerem nas v kratkih zgledih sviri pred pogubno socialno demokracijo. Želeti bi bilo, da bi naš „Mir“ redno prinašal kaj za delavce, saj je politično glasilo vseh koroških Slovencev, torej tudi delavcev. Naše delavstvo se je začelo sedaj krepko gibati in se organizirati. Gotovo bode v doglednem času močen činitelj v stranki in zato je kolikor toliko tudi dolžnost glasila, da podpira delavstvo v težkem boju s socialno demokracijo. Socialno demokratski agitatorji huskajo posebno na deželi delavstvo zoper kmeta, kakor da bi kmet bil kriv sedanje draginje. Dasi je že splošno znano, kdo je kriv te umetne draginje: žid in nesrečna špekulacija. Soglasje, ki vlada še na deželi med delavstvom in kmetijstvom, se mora varovati, da ne nastane stanovski boj, kateri nobenemu ne prinese koristi. Tako lepo pričeta organizacija o strokovnih društvih se mora razširiti tudi na druge kraje v deželi. Koliko imamo še krajev, kjer je delavstvo popolnoma prepuščeno ali samemu sebi ali pa socialdemokratom. Kako potrebna je organizacija, in sicer strokovna organizacija rudarjev v Rablju, kovinarjev v Beli peči, kjer so sami koroški delavci, in takih krajev je še veliko na zgornjem Koroškem. Treba bo vse storiti, da se omeji moč socialdemokratov, ki izkoriščajo delavstvo, kjer le morejo. Kdor ima priložnost bivati med socialdemokrati, ve, kake nezmislivosti in neumnosti širijo med delavstvom. Tako je na pr. neki sodrug raznašal okrog vest, da so duhovniki dunajskega župana dr. Luegerja proglasili svetnikom in nekateri delavci so se mu res vsedli na lim in so mu verjeli. Splošno je pa itak znano, da posebno socialdemokratskim plačanim voditeljem ni nobeno sredstvo preslabo, da le dosežejo svoje strankarske namene.

Bistica v Rožu. (Gibanje delavcev.) Zadnji čas se je začelo prav živahno gibanje med tukajšnjimi delavci. Začeli so spoznavati, kako potrebna je zanje strokovna organizacija; uspeh tega je bila ustanovitev strokovnega društva. Dne 5. t. m. je bil sijajen shod te organizacije v Svečah. Vedno bolj in bolj se širi med delavstvom edinstvo, in to je veselo znamenje. „Korošec“ pa še vedno ve poročati o neednosti bistuških delavcev. Na uho mu lahko povemo, da se v tem malo moti. Prav je, da se delavstvo začne zavedati, da se od zdaj naprej ne bo smelo

tako surovo ž njim nastopati kakor dosedaj. Tudi delavec je človek.

Društveno gibanje.

Radiše. „Slov.-kat. izobraževalno društvo“ priredi svoje mesečno zborovanje v nedeljo dne 19. t. m. po blagoslovu v svojih društvenih prostorih. *Odbor.*

Ruda. „Izobraževalno kmetško društvo za Rudo, Št. Peter, in okolico“ priredi v nedeljo, dne 19. januarja 1908, v Št. Martinu v gostilni pri Fišerju ob 3. uri popoldne svoje mesečno zborovanje. Slovenci in Slovenke, udeležite se v obilnem številu za vse koristnega zborovanja. *Odbor.*

Kotlje. „Katoliško slovensko izobraževalno društvo“ naznanja s tem, da priredi dne 19. prosinca t. l. veselico s predstavo „Sv. Neža“, in burko v enem dejanju „Kmet in fotograf“. Po predstavi bo govor in potem prosta zabava. Prav vljudo vabimo slavno občinstvo, da se udeleži te veselice v prav obilnem številu. Veselica bo v gostilni g. Antona Lužnika. *Odbor.*

Prevalje. (Občni zbor.) V nedeljo, dne 26. januarja, priredi naše delavsko društvo svoj letni občni zbor z volitvijo odbora, govorom in zanimivo veseloigro. Udje in prijatelji društva, ne ostanite doma! Pridite gotovo! *Odbor.*

Gospodarske stvari.

Kmet ne sme zanemarjati travnikov.

Slišati je pogosto, da travniki od leta do leta vedno manj donajajo in še ta krma, ki priraste, ni kaj prida. Namesto dobrih sladkih trav in detelje raste le plevel ali mah. Seveda s tako krmo ni mogoče veliko gojeve živine rediti in znano je, da je dandanes živinoreja največje vrednosti. Od travnikov je skoraj vse kmetijsko življenje odvisno, kajti kdor ima dobre travnike, ima veliko in tečne krme in redi lahko mnogo živine; živina je draga in poleg tega še dobimo od nje prekornostnega hlevskega gnoja, da nam je možno naša polja dobro gnojiti. Tako je v dobrem gospodarstvu eno posledica drugemu, prvi vir in glaven steber kmetijstva je pa vedno le umno travništvo. Travniki torej morajo biti v dobrem stanju in se to doseže s tem, da jih dobro in močno gnojimo. Plevel je vedno trdovratnejši kakor dobre trave in te so slabe, ker jim hrane primanjkuje. Če travnikom dobro gnojimo, tedaj so tudi sladke trave stanovitnejše in plevel jih potem ne more tako lahko zatreti. Gnojiti je torej treba travnikom ravno tako, kakor njivam in vinogradom.

Našim kmetom pa hodi s hlevskim gnojem navadno povsod po tankem in niti misliti ni, da bi istega še na travnike vozili, ko jim ga še za njive ni preveliko. Hlevski gnoj kupovati bi se pa najbrž mnogim zdelo smešno in če bi to tudi hoteli, bi bilo to nemogoče, ker ga nikdo nima toliko, da bi ga lahko prodajal. Namesto hlevskega gnoja pa imamo prav dobro in ceno sredstvo, ki je veliko ceneje in izdatnejše in sicer so to umetna gnojila. Teh razločujemo več vrst, a za naše kraje pridejo le 40% kalijeve gnojna sol in Tomasova žlindra za travnike v prvi vrsti v poštev. Za eden hektar = 1 $\frac{3}{4}$ orala potrebujemo:

200—250 kg 40% kalijeve gnojne soli in
600—800 kg Tomasove žlindre.

To dvojce gnojil potrosimo najbolje v jeseni pred snegom in storimo najboljše, če jih pred trosenjem dobro skupaj pomešamo. Gnojimo pa lahko z umetnimi gnojili tudi še sedaj, če sneg ni previsok in je travnik bolj na ravnem, da sneg gnojil v spomladi pri kopnenju ne splavi. Pomešana zgoraj imenovana gnojila lahko torej tudi po snegu potrosimo. Opomniti je še tudi, da gnojil ne smemo dolgo pred trosenjem pomešati, ker se zmes rada strdi in jo še potem moramo prej drobiti, preden se lahko potrosi. „P.“

Čebelarstvo na Koroškem. V povzdigo čebelarstva štejemo na Koroškem ravnokar 36 čebelarskih društev. Od teh jih odpade na slovenski del dežele 8, in sicer: Dobrač, ustanovljeno 1897, predsednik Al. Bergman, posestnik v Št. Lenartu pri 7 studencih; Galicija, 1905, J. Rotter, Abrije (p. Dobravas); Guštanj, 1903, Leop. Pristov, župan, Prevalje; Loče (Zg. Rož), 1897, Val. Kenzian, Zg. Dob. (p. Loče); Smerče, 1901, Fr. Krištof, nadučitelj, Št. Jurij na Zili; Sveče, 1902, Emerik Arnold, šolski vodja, Bistrica v Rožu; Št. Tomaž pri Timenici, 1903, Jož. Sima, posestnik, Domačavas (p. Škofji dvor); Žvabek, 1903, Fr. Krištof, Žvabek pri Pliberku. Naše čebelarje opozarjamo na strokovni list: „Slovenski čebelar“ (urednik g. Fr. Rožina), ki stane na leto K 2.— in se na-

roča pod naslovom: „Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani“. Zum! zum!

Razne stvari.

Izjava. V našem listu se odpre z današnjo številko posebna gospodarska rubrika, katere se lahko brezplačno vsi naročniki „Mira“ poslužujejo, ako ponujajo hiše ali zemljišča na prodaj ali v najem.

Razpisano je mesto okrajnega zdravnika za Pliberk in okolico do 1. svečana 1908. Uradna „Celovčanka“ poroča, da bi znanje slovenščine za prosilca tega mesta bilo dobro. To je zopet tista od Nageleta hvalisana enakopravnost, da se v popolnoma slovenskem in zavednem okraju ne zahteva znanje slovenščine od uradno nastavljenega zdravnika, ki bo v vednem občevarju z ljudstvom. Slovenski zdravniki, pozor!

Socialnodemokratska „Arbeiterzeitung“ zahteva devetletno šolo.

Nagodba je od cesarja potrjena (sankcionirana) in je bila 31. dec. l. l. objavljena.

Socialni kurz je priredila „Slov. kršč. soc. zveza za Goriško“, ki se ga je udeleževalo nad 200 mož.

Znižana obrestna mera na Angleškem. Angleška banka je znižala diskont od 7 na 6 odstotkov.

Hrvatski ban dr. pl. Rakodeczay je odstopil. Novim banom za hrvatsko kraljestvo je imenovan baron pl. Rauch. Javnost ne pričakuje od njega rešitve zamotanih hrvatskih političnih razmer. Novi ban je bil 15. t. m. v Zagrebu demonstrativno sprejet.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslal g. J. Perdan v Ljubljani prispevek od družbinih vžigalic za IV. četrtletje 1907 znesek 1500 K. Slovenci, kupujte narodne vžigalice!

Družbe sv. Cirila in Metoda šolski odsek je v seji dne 20. grudna 1907 storil jako važen sklep: odpraviti tajno kvalifikacijo družbinih učiteljev. — Otroški vrteci se reformirajo, načrt je sestavil učitelj F. Skulj; ko ga vodstvo odobri, postane navodilo vsem družbinim vrtecem. — Šole se bodo nadzorovale intenzivneje, nadzornik stopi v dotiko tudi z ljudstvom, vse delovanje naj je v evidenci. — Družba bode v proslavo Bleiweisa in Vodnika izdala knjižico, pisano v mladinskem tonu, oskrbela pa tudi umetno izdelanih razglednic teh dveh velikih slovenskih mož.

Darovi za božičnico „Narodne šole“ v Št. Rupertu pri Velikovu.

(Konec.)

Ign. Muri, mlinar na Jezerskem, 30; Slovensko omizje v Beljaku 15; Albin Novak, trgovec v Sinčivasi, odbitek pri računu 3-94; Posojilnica v Št. Jakobu v Rožu 50; Marija Silan v Škocijanu 2; Tom. Ovšan p. d. Krlke v Nad Dravo 2; Jurij Šumah p. d. Fervežar v Mlinskem grabnu 3; Fr. Haderlap, organist v Železni Kapli, 2; Neža Jank, zasebnica v Železni Kapli, 1; P. Grašar v Šmarkežu 2; J. Schweiger p. d. Gorej v Orličivasi 2; Neimenovana dekla iz Št. Petra pri Velikovu 4; Leop. Miklav v Lepeni pri Žel. Kapli 1; Kristina Domnik, kuharica v Vogrčah 3; Marija Korešnik, kuharica v Velikovu, 1; Tekla Llančnik, hišna v Velikovu, 1; Neimenovan rodoljub v Velikovu 4; Lovrenc David v Št. Jakobu ob cesti 2; Avg. Oraš, paznik v mestni klavnici v Mlinskem grabnu, 5; Jerica Bauman, kuharica v Velikovu, 1; Micka Dobrovc, kuharica v Velikovu 2; Ana Stranjak p. d. Habernica na Ruštatu, 4; J. Štangl, mlinar na Olšnici, 5; Fr. Kogelnik p. d. Klančnik v Črnečah, 3; Uršula Krant p. d. Poltnica na Bistrici 2; P. Veinerc, kmet na Vovberskih gorah, 1; Jurij Ravter p. d. Kavan v Klopcah 5; Per. Vunček, črkostavec v Celovcu, 2; Ana Plešivčnik, mesarjeva soproga v Pliberku, 2; Jož. Pušl p. d. Stefan v Vazenbergu 5; J. Povoden p. d. Jarč v Škocijanu 2; Ign. Lekse, organist v Kloštru, 3; Jurij Čarf, kolarski mojster v Velikovu, 5; Rok Karpf, čevljarški mojster v Velikovu, 2; Karol Oraš, kmet na Jezernici, 3; Blaž Škof p. d. Melhar na Jezernici 5; Filip Messner p. d. Skrajnik v Mrzli vodi 5; Gojenke „Narodne šole“; Franica Vigele 2, Micka Vigele 2, Kapus L. 2, Micka Kordaš 2; Fr. Haderlap, organist v Žel. Kapli, nabral: Fl. Sadovnik p. d. Rieplnov v Podpeču 4, Urban Sadovnik p. d. Persman 1, J. Male p. d. Krevelnik v Lepeni 2, Fr. Oraš p. d. Keržar v Lepeni 1, J. Bočovnik p. d. Male v Lepeni 1, P. Bučovnik p. d. Sabodin v Remšeniku 1, P. Grubelnik p. d. Berbuč na Obirskem 1, Fr. Prušnik p. d. Velfelnov v Lobniku 1; L. Avprih, čevljarški mojster v Žel. Kapli 2; Mat. Pop, trgovec v Žel. Kapli 1; Cerkvene pevke v Žel. Kapli 4; Neimenovan v Pliberku 1-20; Neimenovan v Pliberku 6-80; Iz Št. Petra pri Grabštanju: Val. Kultere 1, Zofka Šluderman 1, Ana Krušic 1, Zofka Škarja v Mirni na Dolenjskem nabrala: Ferd. Zrimšek 1, Fr. Neubauer katehet 1; Irma Kastelic 2, Al. Šolar 1, Mar. Kolenc 1-20, Mat. Jenko, nadučitelj, 1; Neimenovan 0-60, Ana Vidmar 0-44, Amalija Koraživ 0-40, Ivana Bajec, 0-50, Alojzija Strah 0-40, Alojzija Ponikvar 0-80, Al. Kolenc 0-60, Amalija Škarja 0-50, Zofka Škarja 1-06; Franc Kobentar, župan v Št. Jakobu, 8; Ivana Vehovec v Št. Rupertu pri Velikovu 2; Amalija Šiberl p. d. Pušla v Vovbrah 2; Jožef Šaler, kmet v Št. Ilju, 10; Posojilnica v Sinčivasi 5; Janez Šumah, posestnik v Sinčivasi, 2; Neimenovan v Velikovu 2; Neimenovana mladenka blizu Velikova 1; Leopold Kovač, čevljarški mojster v Velikovu, 2; Marija Cikulnik p. d. Špajsarca v Šmartinu 2-10; Neimenovan v Celovcu 5; Mat. Wutti p. d. Pajovec na Ločilu 6; Peter Povoden v Porečah 3; Jožef Hafner, trgovec v Ljubljani, 5; Tomaž Olip, gostilničar v Selih 4; Peter Polesnik, cerkovnik v Št. Rupertu, 2; Peter Karpf, krojaški mojster v Velikovu, 4;

Karol Mikl p. d. Mager v Malošah 3; Katarina Mrak, zasebnica v Velikovu, 2; Lucija Pirovc p. d. Žmavcarca na Ricinji 1; Marko Karpf p. d. Holcar v Mrzlivodi 3; Franc Zornik v Velikovu 2; Šim. Kumer p. d. Ovsnik na Vinogradih 120; Flor. Haberl p. d. Tratnik v Kloštru 1; Marij. Tomaž, kramarica v Velikovu, 140; Marija Hrastnik p. d. Mihovka v Hrenovčah 120; Marija Podgorc p. d. Majrička na Olšenici 2; Aleš Gril p. d. Mentel v Vovbrah 5; Marija Koch, najemnica na Kohlhofu 1; Kapus p. d. Greiner na Reberci 10; Pristovšek v Šmihelu 040; Micka Stare v Libučah 4; Ana Ridl v Libučah 1; Šlemiceva družina v Šent-Janžu v Rožu 420; „Luštni lajnovci“ iz Pliberka nabral 220; Anton Riepl p. d. Plešar v Hrenovčah 4; Bošt. Cikulnik p. d. Štern v Čarčah 2; Ant. Cikulnik p. d. Špajzar v Šmartnu 2; Šim. Kralj p. d. Mohornik v Hudem kraju 3; Jera Kancjan p. d. Vetrnja v Št. Rupertu 2; Boštjan Karpf, zasebnik v Velikovu, 5; Val. Tavpe p. d. Fukš v Mlinskem grabnu 2; Jurij Primož p. d. Kovač v Šmartnu 1; Lobnik p. d. Lube v Kloštru 2; Alojzija Grafenauer, poslančeva soproga na Brdu, 10; Lucija Šturm, kuharica na Brdu 4; Iz nabiralnika pri božičnici 6152; Neimenovan pri božičnici 1; Neimenovan pri božičnici 2; Lenka Dobernik, kmetica, 2; Oče Turk iz Pliberka 2; Val. Kulterer 1; Marjeta Dobernik 1; Jakob Karpf p. d. Bobek v Orličivasi 1; Jožef Kraut p. d. Poltnik na Bistrici 1; Kmet Žaže v Prevaljah 1; Rodoljub iz Škocjana 10; Marijina družba iz Medgorij 5; Neimenovan pri božičnici 1; Barbara Urbanc p. d. Bradučka v Klopčah 3; Jernej Cikulnik p. d. Höfler v Št. Rupertu 2; Val. Majrič p. d. Krhke v Mrzlivodi 2; Lovro Murko p. d. Vrank v Nad Dravo 4; Jožef Isak v Št. Rupertu pri Velikovu 2; Gabrijela Preissova, pisateljica v Pragi, 10; Mat. Ljubša, c. kr. kaznilnični kurat v Karliavi pri Gradcu 6; Jan. Brahenec, župnik v Št. Tomažu, 5; Katica Silan v Pečarji pri Škocjanu 3 K. Skupaj 1891 K 24 vin.

Za zavod šolskih sester v Trstu so darovali:

G. J. Šerk, posestnik na Jezerskem, 3 krone; milost. gosp. Martin Kovač, stolni kanonik in župnik v Celovcu, 3; č. gg. A. Kaplan, župnik v Medgorjah, 2; J. Trunk, župnik v Beljaku, 6; J. Peterman, župnik na Otoku, 3; Ant. Klemenčič, župnik v Borovljah, 4; Jan. Nagl, župnik v Selah, 15; Ks. Mesko, župnik v Mariji na Zili, 3; mil. g. Janez Vidovic, stolni kanonik in kn. šk. kancelar v Celovcu, 50; č. g. J. Širnik, župnik v Celovcu, 10 kron. Vsem častitim darovalcem srčna hvala! Priporočila se velikodušnosti vsakega p. n. naročnika lista

predstojništvo šolskih sester.

Za odrasle in otroke.

Prve avtoritete, domačintuje, priporočajo otročjo moko „Kufeke“ kot najboljšo hrano zoper bruhanje, drisko in črevesne katarje.

„Der Säugling“, jako poučna knjiga, dobiti je brezplačno v prodajalnah ali pa pri Kufeke, Dunaj I.

Živinske cene v Celovcu

9. januarja 1908.

Krav se je prignalo 34, prodalo 8 počez po 160 do 394 K; junica se je prignala 1, prodala 1 za 170 K; pitanih svinj se je prignalo 116, prodalo 86, zaklanih na vago (100 kilogramov) po 120 do 126 K; plemenskih praseta se je prignalo 145, prodalo 68 po 16 do 34 K.

Loterijske številke od 11. januarja 1908.

Gradec	54	2	35	37	16
Dunaj	51	2	76	52	85

Kupujte národní kolek!

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše krepi in oživljajoče sredstvo.

**Krepi telo.
Jači živce.**

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brosure zastoj in poštne prosto po **Bauer in dr., Berlin SW 48.** Glavno zastopstvo: **C. Brady, Dunaj, I., Fleischmarkt 1.**

Vabilo

rednemu občnemu zboru
hranilnice in posojilnice v Št. Juriju na Zili,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 26. januarja 1908 v zadrugi pisarni ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1907.
3. Čitanje revizijskega poročila „Združne Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
4. Volitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

rednemu občnemu zboru
bekštanjanske posojilnice v Ločah,

kateri se bo vršil

na Svečnico, dne 2. februarja 1908, ob 3. uri popoldne pri Pložu v Ločah.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva in odobrenje računskega zaključka za leto 1907.
2. Čitanje revizijskega poročila „Združne zveze“ ter ukrepi vsled istega.
3. Volitev novega ravnateljstva na dve leti.
4. Slučajnosti.

Ravnateljstvo.

Zahvala.

Dne 23. decembra 1907 uničil mi je požar moja poslopja v Gwerzu, ki so bila zavarovana pri „Vzajemni zavarovalnici proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani.“ Škoda cenila se je takoj po odposlancu omenjene zavarovalnice in tudi takoj v mojo popolno zadovoljnost izplačala, vsled česar to zavarovalnico vsakemu najtopleje priporočam.

Rossbach pri sv. Salvatorju,
dne 7. januarja 1908.

Franc Bergner vlg. Seidl.

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnovejše.

Največja zaloga tudi za prodajanje na debelo za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. Za žene in neveste zmerom najnovejše blago. Cene brez konkurence.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.
Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

Pozor!

Pozor!

Podpisani priporočata doma žgane pristne pijače, kakor:

Brinjevec liter po K 240
Slivovec, šest let star. „ „ 220
Vinsko žganje (Weingeleger) „ „ 160
Kislec (Säuerling), sadno žganje „ „ 140
in pošilja do 5 kilogramov po pošti, večje partije po dogovoru.

Egid Jeglič,

Selo, pošta Zirovnica na Gorenjskem.

Razpis

stavbinskih del pri popravilu cerkve, župnišča in gospodarskih poslopij v Kotmarivasi: V svrhu popravilnih del pri cerkvi, župnišču in gospodarskih poslopij v Kotmarivasi se bo v ponedeljek, dne 10. svečana 1908, ob 1. uri popoldne vršila v tamošnjem župnišču ofertna obravnava. Stavbinska dela, ki se bodo oddala samo enemu podjetniku, so sledeče proračunjena:

1. Zidarska dela	K 2156—
2. Tesarska dela	3257 06
3. Kleparska dela	965 20
4. Mizarska, steklarska in ključarska dela	1640—
5. Lončarska dela	100—
6. 15% draginjska doklada	1217 74
7. Za popravo skednja	1000—
8. Za kritje cerkve in stolpa z eternitom	2400—
Skupaj	K 12736—

Varščina znaša 10% proračunjenega zneska torej K 1273 60. — Podrobni proračun je na razpolago v župnišču v Kotmarivasi vsaki dan izven srede in petka.

Načelnik stavbinskega odbora:
Jožef Mandl.

Kovaškega učenca

sprejme pod ugodnimi pogoji takoj **Tomaž Graf**, kovaški mojster v Št. Lenartu v Lavantinski dolini na Koroškem.

Mizarski mojster v večjem kraju Rožne doline išče
učenca

Kdo? pove iz prijaznosti uredništvo „Mira“.

Na prodaj sta po ceni dva železna zobčasta kolesa s ploščinami (šajbami) za postavitev dveh **mlinskih tečajev** ob majhni vodi.
Rudolf Sokol v Švabeku, p. Pliberk.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Naznanilo za podrejene podjetnike in akordante!

Pri zidanju Széklerželeznice med Déda-Gyergyószentmiklós potrebujem okoli 20 poštenih podrejenih podjetnikov za delo v kamenolomih, pri od- in dovažanju zemlje in pečin. Kdor želi prevzeti taka dela, naj se prijavi v moji pisarni v Budimpešti V., József-tér 4. Delavci morajo začeti z delom deloma takoj, deloma v februarju. **Maksim. Schiffer, dipl. inženir, Budimpešta.**

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specijalna steklenica s patent. zamaškom K 5—

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starih ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brosura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predupne na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.